

znali, jakož i lékaře, kteří v předepsané lhůtě opomenou učiniti oznámení, ku kterým nařízením, v zájmu péče zdravotní vydanými, povinni jsou (§§ 446, 447 osnovy).

Lékaři obecní a obvodní.

Zdravotně policejní úkoly obce uvedené v §§ 3 a 4 zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 68 ř. z. provádí tato svými vlastními orgány t. j. obecními neb obvodními lékaři (§ 1 zák. ze dne 23. února 1888 pro Čechy, týkající se organizace zdravotní služby v obci, § 1 zem. z. pro Moravu ze dne 10. února 1884 č. 28 z. z.). Lékaři ustanovení pouze pro jednu obec nazývají se lékaři obecními (městskými), naproti tomu slují lékaři pro více obcí společně ustanovení lékaři obvodními. Povinnost obcí k ustanovení těchto orgánů veřejného zdravotnictví vyslovena jest v § 1 shora zmíněného zákona zemského pro Čechy. V Čechách a na Moravě mají města s vlastním statutem, jakož i obce čítající nejméně 6000 obyvatelů, povinnost ustanoviti nejméně jednoho obecního lékaře (§ 2 cit. zák. pro Čechy a Moravu). Obce v Čechách nemající vlastního statutu neb čítající méně než 6000 obyvatelů mohou vlastního lékaře ustanoviti jen tehdy, mají-li k tomu potřebné prostředky a nepřekáží-li toto ustanovení organizaci zdravotní služby v ostatních obcích okresu; na Moravě těchto omezení není.

Svolení k ustanovení obecního neb obvodního lékaře udílí okresní zastupitelstvo ve srozumění s politickým okresním úřadem. Toto usnesení okresního zastupitelstva má potřebí schválení zemského výboru ve srozumění s politickým úřadem zemským (§ 2 cit. zák. pro Čechy). Obvodní lékaře ustanovuje v Čechách okresní zastupitelstvo ve srozumění s politickým úřadem okresním pro ony obce, které vlastního lékaře neustanovily. Takové obce tvoří jakýsi celek t. j. zdravotní obvod, při jehož stanovení dlužno míti zřetel ku vzájemné vzdálenosti jednotlivých osad, poměrům komunikačním, sídlu lékařovu a j. Hranice obvodu zdravotního, sídlo obvodního lékaře atd. ustanovuje okresní zastupitelstvo, jehož veškerá usnesení tohoto směru musí býti schválena zemským výborem a zemským politickým úřadem (§ 3 cit. zák. pro Čechy). Pro dobu nepřítomnosti obecního neb obvodního lékaře učiní opatření starosta neb výbor obecní (§ 4 cit. zák. pro Čechy).

Podobné zásady ovládají zákonodárství i ostatních zemí na říšské radě zastoupených.

§ 5 zem. zák. pro Čechy uvádí jakožto podmínky ustanovení obecním neb obvodním lékařem:

1. rakouské státní občanství;
2. právo ku provozování lékařské praxe;
3. mravní bezúhonnost;
4. znalost řeči i písma onoho po případě oněch zemských jazyků, kterým po případě kterými obyvatelstvo té které obce neb zdravotního obvodu mluví. Mezi uchazeči o místa tato mají doktoři veškerého lékařství přednost, z těchto pak ti, již složili zkoušku fysikátní a vykážati se mohou praxí v některé všeobecné nemocnici. Uchazeči o úřad obecního lékaře v městě s vlastním statutem musí vykážati odbytou zkoušku fysikátní.

Obvodní lékaře jmenuje v Čechách okresní zastupitelstvo (§ 6 al. 2 z. zák. pro Čechy), na Moravě shromáždění delegovaných (§ 8 al. 1 z. z. pro Moravu). Na Moravě totiž zastupuje obce v jeden zdravotní obvod spojené zvláštní shromáždění delegovaných, které tam ze svého středu

vysílá zastupitelstvo každé obce toho kterého zdravotního obvodu (§ 5 z. z. pro Moravu). Přispívá-li zemský fond subvencí ku služnému obvodního lékaře, má shromáždění delegovaných pouze právo návrhu, který podává prostřednictvím politického okresního úřadu. V tomto případě děje se jmenování zemským výborem ve srozumění s místodržitelstvím. Podobně jmenuje obecního lékaře zemské subvence požívajícího zemský výbor ku návrhu obecního zastupitelstva (§ 8 zem. zák. pro Moravu).

Lékařové obecní postavení jsou na roveň trvale ustanoveným úředníkům obecním (§ 6 z. z. pro Čechy § 13 z. z. pro Moravu). Přísahu skládají před obecním, po případě okresním starostou, ve městech s vlastním statutem před purkmistrem. Tito funkcionáři mají povinnost, osobu, která byla jmenována obecním, po případě okresním lékařem, oznámiti politickému okresnímu úřadu.

Služné obecního lékaře stanoví obecní zastupitelstvo a vyplácí je z obecní pokladny. Úřední příjmy lékařů obvodních pozůstávají ze služného, jehož výši stanoví okresní zastupitelstvo a z náhrady za služební cesty. Služné obecního neb obvodního lékaře v Čechách nesmí obnášeti méně než 400 zl. (§ 8 z. zák. pro Čechy), na Moravě 50 zl. na 1000 duší. Klesne-li hustota obyvatelstva na čtverečním myriametr pod 8000, obnáší minimum 400 zl. za jeden čtverečný myriametr. Náhrada nákladu spojeného se služebními cestami přísluší lékařům pro více obcí ustanovenému; není-li nic jiného smlouveno, záleží tato náhrada v pevně ustanoveném obnose (paušálu), který však pod 20 zl. za každých 100 km^2 klesnouti nesmí (§ 5 z. zák. pro Moravu).

Obecní a obvodní lékaři jsou stálými odbornými orgány s povahou veřejných úředníků a jsou povoláni ku spolupůsobení při provádění zdravotně policejních předpisů (§ 3 a 4 zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 68 ř. z.). Služební povinnosti jejich upraveny jsou předpisy vydanými zemskou politickou správou (§ 10 z. z. pro Čechy; § 12 z. z. pro Moravu; nař. min. vnitřní ze dne 28. ledna 1889 č. 22.643 a č. 6 z. z.; služební instrukce pro obecní a obvodní lékaře mimo města s vlastním statutem na zákl. § 10 zák. ze dne 23. února 1888 č. 9 z. z.).

Obecní po případě obvodní lékaři nemohou za plnění povinností ve veřejné službě zdravotní konaných žádati od stran žádné odměny. Po případě mají i povinnost veřejně očkovati za poplatek pevně ustanovený.

Lékaři okresní.

Vrchní dozor nad veškerým zdravotnictvím přísluší správě státní, a vztahuje se na všechny záležitosti, které svou zvláštní důležitostí pro všeobecný stav zdravotní výslovně péčí správy státní vyhrazeny jsou (§ 1 zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 68 ř. z.). Výkon působnosti státní v záležitostech zdravotních přísluší úřadům politickým, kteréž z pravidla teprve po předcházejícím slyšení znalců předsejítí mají. Za tím účelem zřízení jsou při hejtmanstvích okresních zeměpanští lékaři okresní (§ 6 cit. z.) (ve městech s vlastním statutem obecním zřizují zdravotní orgány tato). Jsou tedy lékaři okresní stálými zdravotními orgány hejtmanství okresních. Úřední obvod a sídlo jich stanoví se cestou nařizovací po slyšení zemského výboru. Zeměpanský lékař okresní jest netoliko hejtmanu okresnímu svého úředního sídla bezprostředně podroben, nýbrž on jest povinen též služebními požadavkům ostatních přednostů okresních hejtmanství svého úředního obvodu vyhověti (§ 7 cit. z.).